

Correctievoorschrift VWO

2022

tijdvak 1

Griekse taal en cultuur

Het correctievoorschrift bestaat uit:

- 1 Regels voor de beoordeling
- 2 Algemene regels
- 3 Vakspecifieke regels
- 4 Beoordelingsmodel
- 5 Aanleveren scores
- 6 Bronvermeldingen

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit VO.

Voorts heeft het College voor Toetsen en Examens op grond van artikel 2 lid 2d van de Wet College voor toetsen en examens de Regeling beoordelingsnormen en bijbehorende scores centraal examen vastgesteld.

Voor de beoordeling zijn de volgende aspecten van de artikelen 36, 41, 41a en 42 van het Eindexamenbesluit VO van belang:

- 1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinerator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinerator past de beoordelingsnormen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.
- 2 De directeur doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van de score onverwijld aan de directeur van de school van de gecommitteerde toekomen. Deze stelt het ter hand aan de gecommitteerde.

- 3 De gecommiteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past de beoordelingsnormen en de regels voor het bepalen van de score toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.
De gecommiteerde voegt bij het gecorrigeerde werk een verklaring betreffende de verrichte correctie. Deze verklaring wordt mede ondertekend door het bevoegd gezag van de gecommiteerde.
- 4 De examinerator en de gecommiteerde stellen in onderling overleg het behaalde aantal scorepunten voor het centraal examen vast.
- 5 Indien de examinerator en de gecommiteerde daarbij niet tot overeenstemming komen, wordt het geschil voorgelegd aan het bevoegd gezag van de gecommiteerde. Dit bevoegd gezag kan hierover in overleg treden met het bevoegd gezag van de examinerator. Indien het geschil niet kan worden beslecht, wordt hiervan melding gemaakt aan de inspectie. De inspectie kan een derde onafhankelijke corrector aanwijzen. De beoordeling van deze derde corrector komt in de plaats van de eerdere beoordelingen.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de regeling van het College voor Toetsen en Examens van toepassing:

- 1 De examinerator vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.
- 2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examinerator en door de gecommiteerde scorepunten toegekend, in overeenstemming met correctievoorschrift. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 zijn niet geoorloofd.
- 3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:
 - 3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
 - 3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend in overeenstemming met het beoordelingsmodel;
 - 3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het beoordelingsmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het beoordelingsmodel;
 - 3.4 indien slechts één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;
 - 3.5 indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;
 - 3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of afleiding of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend tenzij in het beoordelingsmodel anders is aangegeven;

- 3.7 indien in het beoordelingsmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord of onderdeel van dat antwoord;
- 3.8 indien in het beoordelingsmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, behoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen;
- 3.9 indien een kandidaat op grond van een algemeen geldende woordbetekenis, zoals bijvoorbeeld vermeld in een woordenboek, een antwoord geeft dat vakinhoudelijk onjuist is, worden aan dat antwoord geen scorepunten toegekend, of tenminste niet de scorepunten die met de vakinhoudelijke onjuistheid gemoeid zijn.
- 4 Het juiste antwoord op een meerkeuzevraag is de hoofdletter die behoort bij de juiste keuzemogelijkheid. Als het antwoord op een andere manier is gegeven, maar onomstotelijk vaststaat dat het juist is, dan moet dit antwoord ook goed gerekend worden. Voor het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt het in het beoordelingsmodel vermelde aantal scorepunten toegekend. Voor elk ander antwoord worden geen scorepunten toegekend. Indien meer dan één antwoord gegeven is, worden eveneens geen scorepunten toegekend.
- 5 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar één keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 6 Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 7 Indien de examinerator of de gecommiteerde meent dat in een examen of in het beoordelingsmodel bij dat examen een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof examen en beoordelingsmodel juist zijn. Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan het College voor Toetsen en Examens. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.
- 8 Scorepunten worden toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.
- 9 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.
Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.
De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer.
- NB1 *T.a.v. de status van het correctievoorschrift:*
Het College voor Toetsen en Examens heeft de correctievoorschriften bij regeling vastgesteld. Het correctievoorschrift is een zogeheten algemeen verbindend voorschrift en valt onder wet- en regelgeving die van overheidswege wordt verstrekt. De corrector mag dus niet afwijken van het correctievoorschrift.

NB2 *T.a.v. het verkeer tussen examiner en gecommiteerde (eerste en tweede corrector):*
Het aangeven van de onvolkomenheden op het werk en/of het noteren van de behaalde scores bij de vraag is toegestaan, maar niet verplicht. Evenmin is er een standaardformulier voorgeschreven voor de vermelding van de scores van de kandidaten. Het vermelden van het schoolexamencijfer is toegestaan, maar niet verplicht. Binnen de ruimte die de regelgeving biedt, kunnen scholen afzonderlijk of in gezamenlijk overleg keuzes maken.

NB3 *T.a.v. aanvullingen op het correctievoorschrift:*

Er zijn twee redenen voor een aanvulling op het correctievoorschrift: verduidelijking en een fout.

Verduidelijking

Het correctievoorschrift is vóór de afname opgesteld. Na de afname blijkt pas welke antwoorden kandidaten geven. Vragen en reacties die via het Examenloket bij de Toets- en Examenlijn binnenkomen, kunnen duidelijk maken dat het correctievoorschrift niet voldoende recht doet aan door kandidaten gegeven antwoorden. Een aanvulling op het correctievoorschrift kan dan alsnog duidelijkheid bieden.

Een fout

Als het College voor Toetsen en Examens vaststelt dat een centraal examen een fout bevat, kan het besluiten tot een aanvulling op het correctievoorschrift.

Een aanvulling op het correctievoorschrift wordt door middel van een mailing vanuit Examenblad.nl bekendgemaakt. Een aanvulling op het correctievoorschrift wordt zo spoedig mogelijk verstuurd aan de examensecretarissen.

Soms komt een onvolkomenheid pas geruime tijd na de afname aan het licht. In die gevallen vermeldt de aanvulling:

- Als het werk al naar de tweede corrector is gezonden, past de tweede corrector deze aanvulling op het correctievoorschrift toe.
en/of
- Als de aanvulling niet is verwerkt in de naar Cito gezonden Wolf-scores, voert Cito dezelfde wijziging door die de correctoren op de verzamelstaat doorvoeren.

Dit laatste gebeurt alleen als de aanvulling luidt dat voor een vraag alle scorepunten moeten worden toegekend.

Als een onvolkomenheid op een dusdanig laat tijdstip geconstateerd wordt dat een aanvulling op het correctievoorschrift ook voor de tweede corrector te laat komt, houdt het College voor Toetsen en Examens bij de vaststelling van de N-term rekening met de onvolkomenheid.

3 Vakspecifieke regels

Voor dit examen zijn de volgende vakspecifieke regels vastgesteld:

- 1 De onder '2 Algemene regels' geformuleerde bepalingen met betrekking tot een vraag zijn mutatis mutandis ook van toepassing op een kolon.
- 2 Bij de beoordeling van een essayvraag geldt dat, indien het maximum aantal woorden is overschreden, hiervoor geen scorepunt(en) in mindering wordt/worden gebracht.
- 3 Bij de beoordeling van de vertaling moet de score 0 worden toegekend indien in een kolon een ernstige fout is gemaakt; deze score kan niet worden gecompenseerd door de juiste weergave van de rest van het kolon.
- 4 Indien bij de vertaling een aantekening is genegeerd en indien dit heeft geleid tot een onjuiste weergave van het desbetreffende tekstelement, één scorepunt / meerdere scorepunten in mindering brengen, afhankelijk van de zwaarte van de fout en het maximum van het desbetreffende kolon.
- 5 Indien bij de vertaling van een kolon een Grieks woord niet is vertaald en dit woord niet van essentieel belang is voor de betekenis van dit kolon, één scorepunt in mindering brengen, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.

4.1 Beoordelingsmodel voor de vragen

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Tekst 1

1 maximumscore 2

twee van de volgende antwoorden:

- de alliteratie in regel 44 (van harde/scherpe klanken)
- Er wordt (in regel 45) verteld dat Apollo gewapend is.
- Er wordt (in regel 46) verteld dat de pijlen rammelen (waardoor de aandacht op de pijlen gericht wordt).
- Regel 47 bevat veel spondeeën (wat somberheid/dreiging suggereert).
- Apollo wordt (in regel 47) vergeleken met de nacht (en duisternis suggereert onheil).
- Er wordt (in regel 48) verteld dat Apollo een pijl afschiet.
- Er wordt (in regel 49) verteld/benadrukt (doordat δεινὴ vooraan staat) dat de boog vreesaanjagend/verschrikkelijk klinkt.

Of woorden van overeenkomstige strekking.

per juist antwoord

1

Vraag	Antwoord	Scores
2	maximumscore 2	
	a	
	• (μετὰ δ') ἰὸν ἔηκε (regel 48)	1
	b	
	• φαρέτρην (regel 45)	1
3	maximumscore 1	
	de Grieken/mensen (in het Griekse legerkamp) Of woorden van overeenkomstige strekking.	
4	maximumscore 2	
	a	
	• Door/tijdens de eeuwenlange mondelinge overlevering van (de inhoud van) de <i>Ilias</i> kan het niet-Myceense/eigentijdse element crematie door een zanger ingevoegd zijn. Of woorden van overeenkomstige strekking	1
	b	
	• Voorbeelden van een goed antwoord zijn:	1
	– Door het verbranden van de lichamen (van degenen die aan de pest gestorven waren,) wilde men besmetting voorkomen / de ziektekiemen uitroeien.	
	– Omdat de mogelijkheid om dicht bij huis te begraven ontbrak, werd een dode gecremeerd (om eventueel de as mee naar huis te kunnen nemen).	
	– Door de grote hoeveelheid doden was er te weinig tijd voor begraven.	
5	maximumscore 1	
	Er wordt (vanaf regel 44) in enkele regels beschreven dat Apollo naar het Griekse kamp gaat en begint te schieten (en dat duurt veel korter dan negen dagen); er wordt daarna in enkele/minder regels beschreven dat er dagenlang / negen dagen lang (dieren en) mensen (ziek worden en) sterven / pijlen geschoten worden. Of woorden van overeenkomstige strekking.	
	<i>Opmerkingen</i>	
	– Niet fout rekenen wanneer in het tweede deel van het antwoord in plaats van 'daarna' is genoteerd 'vanaf regel 50/51/52'.	
	– Niet fout rekenen wanneer als tweede deel van het antwoord is genoteerd 'er wordt daarna in één regel (namelijk regel 53) beschreven dat er dagenlang / negen dagen lang pijlen geschoten worden'.	
	– Niet fout rekenen wanneer het eerste deel van het antwoord ontbreekt en in het tweede deel van het antwoord het woord 'daarna' ontbreekt.	
	– Geen scorepunt toekennen wanneer in het tweede deel van het antwoord in plaats van 'daarna' is genoteerd 'vanaf regel 44/45/46/47/48/49'.	

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

6 maximumscore 2

- (Het imperfectum) ὄχθετο beschrijft het voortduren van een handeling: ze bleven maar gaan / ze gingen (voortdurend) / beschrijft de herhaling van een handeling: ze gingen achter elkaar / de ene na de andere 1
- (De aoristus) καλέσσατο beschrijft een afgesloten handeling / een handeling op zich / een handeling die het verhaal voortstuwt: hij riep (op/bijeen) / ontbood 1

Of woorden van overeenkomstige strekking.

Opmerking

Bij beide delen van het antwoord het scorepunt alleen toekennen wanneer beide onderdelen van het deelantwoord juist zijn.

7 maximumscore 1

(het idee om) de Grieken bij elkaar (te) roepen
Of woorden van overeenkomstige strekking.

8 maximumscore 1

(Zij stond aan de kant van de Grieken) vanwege/sinds het Parisoordeel / omdat de Trojaan Paris haar afgewezen had (in de schoonheidswedstrijd.)
Of woorden van overeenkomstige strekking.

9 maximumscore 3

a

- tautologie 1

b

- Formules zijn (bijna) identieke (delen van) verzen/regels.
Of woorden van overeenkomstige strekking 1
- De (bijna) identieke (delen van) verzen/regels stelden de ἀοιδός/zanger/dichter in staat om (zingend) te improviseren.
Of woorden van overeenkomstige strekking 1

Opmerking

*Bij het tweede antwoord van **b** het scorepunt niet toekennen wanneer alleen geantwoord is 'De (bijna) identieke (delen van) verzen/regels stelden de ἀοιδός/zanger/dichter in staat de tekst / (delen van) verzen/regels (beter) te onthouden.'*

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

10 maximumscore 2

- Apollo's priester was beledigd / slecht behandeld; uit wrok bracht hij de pest over het Griekse legerkamp 1
- Achilles' deel van de buit / eergeschenk / Briseïs was hem ontnomen / Achilles was in zijn eer aangetast; uit wrok hield hij op met meestrijden / Of woorden van overeenkomstige strekking. 1

Opmerking

Bij beide delen van het antwoord het scorepunt alleen toekennen wanneer beide onderdelen van het deelantwoord juist zijn.

Tekst 2 en Tekst 1

11 maximumscore 1

πόλεμός (regel 61)

12 maximumscore 1

(de regels) 61 en 62

Tekst 3

13 maximumscore 1

dat Helena verliefd werd op Paris / de verleiding/ontvoering van Helena (door Paris)
Of woorden van overeenkomstige strekking.

14 maximumscore 1

Voorbeelden van een goed antwoord zijn:

- Aphrodite wordt beschreven als iemand die verwondbaar is / die kleinzielig is; dit past bij het kenmerk van de (homerische/Griekse) goden dat ze antropomorf zijn / menselijke eigenschappen hebben.
- Aphrodite wordt beschreven als een moeder die haar zoon probeert te beschermen; dit past bij het kenmerk van de (homerische/Griekse) goden dat ze antropomorf zijn / menselijke eigenschappen hebben / dit past bij het kenmerk van de (homerische/Griekse) goden dat ze in de oorlog ingrijpen ten gunste van hun kinderen (en favorieten).

Opmerking

Het scorepunt alleen toekennen wanneer beide onderdelen van het antwoord juist zijn.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Afbeelding 2 en Tekst 3

15 maximumscore 2

- Aphrodite
- Ares
- Iris

indien drie antwoorden juist	2
indien twee antwoorden juist	1
indien minder dan twee antwoorden juist	0

Tekst 4

16 maximumscore 2

a

- ἔτερόν (regel 266) 1

b

- Achilles zegt dat er geen ontsnapping meer is voor Hector / dat Hector (door Athene en hem) gedood zal worden / zal boeten voor het verdriet van/om Achilles' vrienden / voor het doden van Achilles' vrienden.
Of woorden van overeenkomstige strekking 1

17 maximumscore 2

a

- ~ ~ ~ | ~ ~ ~ | ~ ~ ~ | ~ ~ ~ | ~ ~ ~ | ~ ~ ~ 1

b

- Bij de versie met één sigma zou de eerste lettergreep kort zijn (en op deze plaats in de regel moet deze lettergreep lang zijn).
Of woorden van overeenkomstige strekking 1

Opmerking

Bij b niet fout rekenen wanneer alleen geantwoord is 'Op deze plaats in de regel moet de eerste lettergreep (van ἔσσονται) lang zijn.'

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

18 maximumscore 2

- (Hector spreekt alsof hij nog een kans heeft Achilles te verslaan en Hector weet niet / het publiek weet (dat al bepaald is) dat hij/Hector verslagen zal worden / (in dit tweegevecht) zal sterven / dat Achilles zal winnen 1
 - Zeus heeft (namelijk) Hectors noodlot (al) bepaald / gewogen (en het bleek het zwaarst te zijn) / de (doods)loten van hen beiden gewogen (en dat van Achilles bleek het lichtst te zijn) 1
- Of woorden van overeenkomstige strekking.

Opmerking

Bij het eerste deel van het antwoord het scorepunt alleen toekennen wanneer enerzijds is ingegaan op de kennis van het publiek of het gebrek daaraan bij Hector en anderzijds op de inhoud van die kennis.

19 maximumscore 1

ὤς δὲ σὺ ῥέζειν (regel 259)

20 maximumscore 1

φιλήμεναι (regel 265)

21 maximumscore 2

a

- Voorbeelden van een goed antwoord zijn: 1
 - Hector wordt afgebeeld als de verliezende/zwakkere partij; hij zal ook inderdaad verliezen (van Achilles).
 - Achilles wordt afgebeeld als een roofdier; hij zal Hectors lichaam ook inderdaad beestachtig behandelen / dreigen rauw te verslinden.

b

- Voorbeelden van een goed antwoord zijn: 1
 - In het beeld worden roofdieren genoemd; hierdoor wordt angst opgewekt (bij Hector / bij de toehoorder/lezer).
 - Hector wordt afgebeeld als een (weerloze) prooi; hierdoor wordt medelijden opgewekt (bij de toehoorder/lezer).
 - Achilles wordt afgebeeld als een wolf die een schaap grijpt; hierdoor wordt afschuw (jegens Achilles) opgewekt (bij de toehoorder/lezer).

Opmerking

Zowel bij a als bij b het scorepunt alleen toekennen wanneer beide onderdelen van het antwoord juist zijn.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

22 maximumscore 1

Achilles raadt Hector aan zijn uiterste best te doen / al zijn moed te verzamelen; hij beweert echter (in de regels 270-272) ook, dat Hector (zeker) de verliezer zal zijn / dat dit geen enkele zin heeft (en daaruit blijkt dat de woorden Παντοίης ἀρετῆς μιμνήσκεο sarcastisch / niet serieus bedoeld zijn).

Of woorden van overeenkomstige strekking.

Opmerking

Het scorepunt alleen toekennen wanneer beide onderdelen van het antwoord juist zijn.

23 maximumscore 2

a

- In het Grieks is Ἑκτορα/Hector lijdend voorwerp; in de vertaling is het / is Hector onderwerp.

Of woorden van overeenkomstige strekking

1

b

- (het tweede δ' en) ποιμένα λαῶν

1

Opmerkingen

- *Bij a het scorepunt alleen toekennen wanneer beide onderdelen van het antwoord juist zijn.*
- *Bij a niet fout rekenen wanneer geantwoord is 'In het Grieks is Ἑκτορα/Hector accusativus; het is vertaald als(of het) nominativus (is).'*

Algemeen

24 maximumscore 2

a

- Achilles/Hij richt zich in het leven op het behalen van roem/prestige.

Of woorden van overeenkomstige strekking

1

b

- Voorbeelden van een goed antwoord zijn:
 - Achilles/Hij kan lange tijd zijn waarde niet bewijzen op het slagveld doordat hij een conflict heeft met Agamemnon / doordat hij niet meer meedoet met de strijd.
 - Achilles/Hij verliest zijn beste vriend Patroclus (mede doordat hijzelf niet meer aan de strijd deelneemt).

1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

4.2 Beoordelingsmodel voor de vertaling

	Kolon 25 (regel 348-349)	
25	maximumscore 2 Ἀὐτὰρ Ἀχιλλεὺς (kolon 26) ἐτάρων ἄφαρ ἔζετο νόσφι En/Maar Achilles ging gauw/terstond ver van zijn/de vrienden zitten	
	Kolon 26 (regel 349)	
26	maximumscore 1 δακρύσας nadat/omdat hij was gaan huilen / huilend	
	Niet fout rekenen: nadat hij gehuild had	
	Kolon 27 (regel 349)	
27	maximumscore 1 λιασθείς, nadat hij zich verwijderd had / verwijderd	
	Niet fout rekenen: zich verwijderend	
	Niet fout rekenen: λιάζομαι neerzinken	
	Kolon 28 (regel 350)	
28	maximumscore 1 θῖν' ἔφ' ἀλὸς πολιῆς, op het strand van de grauwe zee	
	Niet fout rekenen: πολιός wit	
	Kolon 29 (regel 350)	
29	maximumscore 1 ὀρόων ἐπ' ἀπείρονα πόντον· (uit)kijkend over/naar/op de eindeloze zee	
	ἐπὶ bij	0
	Kolon 30 (regel 351)	
30	maximumscore 2 πολλὰ δὲ μητρὶ φίλῃ ἠρήσατο (en) veel/hevig bad hij tot zijn (eigen/geliefde) moeder	
	Niet fout rekenen: πολλὰ dikwijls / veel dingen	
	μητρὶ φίλῃ voor zijn (eigen/geliefde) moeder	0
	ἄράομαι verwensen/vervloeken	1

Vraag	Antwoord	Scores
31	<p>Kolon 31 (regel 351) maximumscore 1 χεῖρας ὀρεγνύς· terwijl hij zijn/de handen uitstrekke</p>	
	<p>Niet fout rekenen: met uitgestrekte handen</p>	
32	<p>Kolon 32 (regel 352) maximumscore 1 “Μήτηρ, ἐπεὶ μ’ ἔτεκές γε Moeder, omdat jij me (toch) voortgebracht hebt / voortbracht</p>	
	<p>Niet fout rekenen: ἐπεὶ nadat</p>	
	<p>De woorden μινυνθάδιόν περ ἔόντα zijn voorvertaald met: als iemand die maar kort zou leven</p>	
33	<p>Kolon 33 (regel 353-354) maximumscore 2 τιμήν πέρ μοι ὄφελλεν Ὀλύμπιος ἐγγυαλίξαι Ζεὺς ὑψιβρεμέτης· had de met onweer dreunende Olympiër/Olympische Zeus me (juist) eer moeten geven</p>	
	<p>Niet fout rekenen: τιμή genoegdoening/(schade)vergoeding</p>	
34	<p>Kolon 34 (regel 354) maximumscore 2 νῦν δ’ οὐδέ με τυτθὸν ἔτισεν· (maar/en) nu eerde hij me zelfs niet een beetje / nu heeft hij me niet eens een beetje geëerd</p>	
	<p>τυτθὸν klein/jong</p>	0
35	<p>Kolon 35 (regel 355-356) maximumscore 2 ἦ γάρ μ’ Ἀτρείδης εὐρὸν κρείων Ἀγαμέμνων ἠτίμησεν· want zeker/echt/werkelijk, de zoon van Atreus / de Atride, de over een groot gebied heersende Agamemnon / Agamemnon, heerser over een groot gebied, heeft mij beledigd / want de zoon van Atreus / de Atride, de over een groot gebied heersende Agamemnon / Agamemnon, heerser over een groot gebied, heeft mij zeker/echt/werkelijk beledigd</p>	
	<p>Niet fout rekenen: Ἀτρείδης Atreides</p>	
	<p>Niet fout rekenen: εὐρὸν κρείων (de) machtige heerser</p>	
	<p>ἦ hij sprak / ik was / of / de/het</p>	0

Vraag	Antwoord	Scores
36	<p>Kolon 36 (regel 356) maximumscore 1 ἐλὼν γὰρ ἔχει γέρας, want hij heeft mijn/het eergeschenk</p>	
37	<p>Kolon 37 (regel 356) maximumscore 1 αὐτὸς ἀπούρας.” nadat/doordat hij het zelf (van mij) heeft geroofd/afgenomen / door het zelf (van mij) af te pakken</p>	
38	<p>Kolon 38 (regel 357) maximumscore 1 Ὡς φάτο Zo sprak hij / Dat zei hij</p>	
39	<p>Kolon 39 (regel 357) maximumscore 1 δάκρυ χέων, een traan / tranen vergietend / (een traan / tranen) huilend</p> <p>Niet fout rekenen: in tranen</p>	
40	<p>Kolon 40 (regel 357) maximumscore 1 τοῦ δ’ ἔκλυε πότνια μήτηρ en zijn machtige moeder luisterde naar hem / hoorde hem</p> <p>Niet fout rekenen: en de machtige moeder van hem / zijn machtige moeder luisterde Niet fout rekenen: τοῦ ernaar/het Niet fout rekenen: κλύω verhoren</p>	
41	<p>Kolon 41 (regel 358) maximumscore 1 ἡμένη ἐν βένθεσσιν ἀλὸς zittend in de diepte(n) van de zee</p>	
42	<p>Kolon 42 (regel 358) maximumscore 1 παρὰ πατρὶ γέροντι· bij haar oude vader</p> <p>Niet fout rekenen: bij haar/de vader, een/de oude man / een/de vorst πατρὶ een vader</p>	0

Vraag	Antwoord	Scores
<p>Kolon 43 (regel 359)</p> <p>43 maximumscore 2</p> <p>καρπαλίμως δ' ἀνέδν πολιῆς ἀλὸς ἠΰτ' ὀμίχλη, (en) snel dook zij op uit de grauwe zee als een nevel</p>	<p>Niet fout rekenen: (en) snel dook zij op als een nevel van de grauwe zee Niet fout rekenen: πολιός wit πολιῆς niet als bijvoeglijk naamwoord bij ἀλὸς vertaald ἄλς zout</p> <p>Wanneer ἀλὸς op dezelfde manier fout is vertaald als in de beide kola 28 en 41, hier niet meer aanrekenen. Wanneer ἀλὸς op dezelfde manier fout is vertaald als in kolon 28 of als in kolon 41, hier nogmaals aanrekenen tot een maximum van 2 scorepunten.</p>	<p>0</p> <p>0</p>
<p>Kolon 44 (regel 360)</p> <p>44 maximumscore 2</p> <p>καί ῥα πάροιθ' αὐτοῖο καθέζετο en zij ging (dan/vervolgens) tegenover/voor hem zitten</p>	<p>πάροιθ' eerder dan</p>	<p>0</p>
<p>Kolon 45 (regel 360)</p> <p>45 maximumscore 1</p> <p>δάκρυ χέοντος, terwijl hij een traan / tranen vergoot / (een traan / tranen) hilde</p>	<p>Niet fout rekenen: omdat hij een traan / tranen vergoot / (een traan / tranen) hilde Wanneer δάκρυ χέοντος op dezelfde manier onjuist is vertaald als δάκρυ χέων in kolon 39, deze onjuistheid hier niet meer aanrekenen. χέοντος niet verbonden met αὐτοῖο (kolon 44)</p>	<p>0</p>
<p>Kolon 46 (regel 361)</p> <p>46 maximumscore 1</p> <p>χειρί τέ μιν κατέρεζεν, (en ze) streelde hem met haar hand</p>		
<p>Kolon 47 (regel 361)</p> <p>47 maximumscore 1</p> <p>ἔπος τ' ἔφατ' ἕκ τ' ὀνόμαζε· (en ze) zei een/het woord / nam het woord en (ze) zei / sprak (het uit)</p>		
<p>Kolon 48 (regel 362)</p> <p>48 maximumscore 1</p> <p>“Τέκνον, τί κλαίεις; (Mijn) kind, waarom/wat huil je</p>		

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

- Kolon 49** (regel 362)
49 maximumscore 2
 Τί δέ σε φρένας ἵκετο πένθος;
 (En) welk leed heeft jou bereikt in je hart
- Niet fout rekenen: (En) waarom heeft leed jou bereikt in je hart
 Niet fout rekenen: σε φρένας ἵκετο heeft je hart bereikt / is in je hart aangekomen
- Kolon 50** (regel 363)
50 maximumscore 1
 Ἐξάυδα,
 Spreek het uit / Spreek ronduit
- Kolon 51** (regel 363)
51 maximumscore 1
 μὴ κεῖθε νόῳ,
 verberg het niet in je geest/hart
- Kolon 52** (regel 363)
52 maximumscore 1
 ἵνα εἴδομεν ἄμφω.”
 opdat wij het beiden weten
- Niet fout rekenen: ἵνα zodat
- Kolon 53** (regel 364)
53 maximumscore 1
 Τὴν δὲ (kolon 54) προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·
 (En/Maar) de snelvoetige Achilles sprak tot haar
- Kolon 54** (regel 364)
54 maximumscore 1
 βαρὺ στενάχων
 luid kreunend / zwaar zuchtend

5 Aanleveren scores

Verwerk de scores van de alfabetisch eerste vijf kandidaten per examinerator in de applicatie Wolf. Cito gebruikt deze gegevens voor de analyse van de examens. Om de gegevens voor dit doel met Cito uit te wisselen dient u ze uiterlijk op 31 mei te accorderen.

Ook na 31 mei kunt u nog tot en met 8 juni gegevens voor Cito accorderen. Deze gegevens worden niet meer meegenomen in de hierboven genoemde analyses, maar worden wel meegenomen bij het genereren van de groepsrapportage.

Na accordering voor Cito kunt u in Wolf de gegevens nog wijzigen om ze vervolgens vrij te geven voor het overleg met de externe corrector. Deze optie is relevant als u Wolf ook gebruikt voor uitwisseling van de gegevens met de externe corrector.

6 Bronvermeldingen

tekst 1	Homerus, Ilias 1.43-79
afbeelding 1	Atheense roodfigurige kelkrater, Louvre; https://www.theoi.com/Olympios/Apollon.html (bekeken op 30 september 2021)
tekst 2	P. Barker, De stilte van de vrouwen, Amsterdam 2019
tekst 3	Homerus, Ilias 5.330-351, vertaling J. van Gelder, Homerus, De Wil van Zeus, Amsterdam 1976
afbeelding 2	The Iliad Of Homer Engraved From The Compositions Of Iohn Flaxman R.A. Sculptor, London 1805; https://www.royalacademy.org.uk/art-artists/work-of-art/venus-wounded-in-the-hand-conducted-by-iris-to-mars-1 (bekeken op 30 september 2021)
tekst 4	Homerus, Ilias 22.248-277
tekst 5	Homerus, Ilias 1.348-365
vraag 19	Imme Dros, Ilios, het verhaal van de Trojaanse oorlog, Amsterdam 1999

Griekse taal en cultuur vwo**Centraal examen vwo**

Tijdvak 1

Correctievoorschrift

Aan de secretarissen van het eindexamen van de scholen voor vwo,

Bij het centraal examen Griekse taal en cultuur vwo:

op **pagina 15**, bij de **kola 43, 44, 46 en 47**, moeten de volgende opmerkingen toegevoegd worden. Alle oorspronkelijke opmerkingen blijven onveranderd.

Kolon 43 (regel 359)

Wanneer πολιῆς op dezelfde manier fout is vertaald als in kolon 28, hier nogmaals aanrekenen tot een maximum van 2 scorepunten.

als onderwerp 'hij' genoteerd

0

Kolon 44 (regel 360)

als onderwerp 'hij' genoteerd

0

Wanneer ook in kolon 43, hier niet meer aanrekenen.

Kolon 46 (regel 361)

als onderwerp 'hij' genoteerd

0

Wanneer ook in kolon 43 en/of kolon 44, hier niet meer aanrekenen.

Kolon 47 (regel 361)

als onderwerp 'hij' genoteerd

0

Wanneer ook in kolon 43 en/of kolon 44, hier niet meer aanrekenen.

Wanneer niet in kolon 43 en/of kolon 44, maar wel in kolon 46, hier opnieuw aanrekenen.

Toelichting:

Het herhalen van een foutieve vertaling van πολιῆς moet een kandidaat niet zwaarder aangerekend worden dan het herhalen van een foutieve vertaling van ἀλὸς.

Het herhalen van het foutieve onderwerp 'hij' moet een kandidaat niet ongelimiteerd aangerekend worden, aangezien uit deze kola op zichzelf niet opgemaakt kan worden dat het onderwerp 'zij' is.

Ik verzoek u dit bericht door te geven aan de correctoren Griekse taal en cultuur vwo.

Namens het College voor Toetsen en Examens,

drs. P.J.J. Hendrikse,
voorzitter

Griekse taal en cultuur vwo

Centraal examen vwo

Tijdvak 1

Correctievoorschrift

Aan de secretarissen van het eindexamen van de scholen voor vwo,

Bij het centraal examen Griekse taal en cultuur vwo:

op **pagina 16**, bij **kolon 51**, moeten de volgende opmerkingen toegevoegd worden:

Kolon 51 (regel 363)

Niet fout rekenen: $\nu\acute{o}\omega$ vertaald met elke andere functie van de dativus dan dativus van plaats en elke andere betekenis dan geest/hart, bijvoorbeeld aan/voor/met/door/tijdens je geest/hart/plan/wil.

$\nu\acute{o}\omega$ niet vertaald als dativus

0

Toelichting:

De functie 'dativus van plaats' is niet opgenomen in de minimumlijst Syntaxis. Elke combinatie van betekenis van $\nu\acute{o}\omega$ en dativusfunctie moet bijgevolg niet fout gerekend worden, ook als er een inhoudelijk onjuiste vertaling ontstaan is.

NB

- a. Als het werk al naar de tweede corrector is gezonden, past de tweede corrector deze aanvulling op het correctievoorschrift toe in zowel de eigen toegekende scores als in de door de eerste corrector toegekende scores en meldt deze wijziging aan de eerste corrector. De tweede corrector vermeldt daarbij dat deze late wijziging een gevolg is van de aanvulling door het CvTE.
- b. Als eerste en tweede corrector al overeenstemming hebben bereikt over de scores van de kandidaten, past de eerste corrector deze aanvulling op het correctievoorschrift toe en meldt de hierdoor ontstane wijziging in de scores aan de tweede corrector. De eerste corrector vermeldt daarbij dat deze late wijziging een gevolg is van de aanvulling door het CvTE.

Het CvTE is zich ervan bewust dat dit leidt tot enkele aanvullende handelingen van administratieve aard. Deze extra werkzaamheden zijn in het belang van een goede beoordeling van de kandidaten.

Ik verzoek u dit bericht door te geven aan de correctoren Griekse taal en cultuur vwo.

Namens het College voor Toetsen en Examens,

drs. P.J.J. Hendrikse,
voorzitter